

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
risto.koponen@vm.fi
anu.pietarinen@vm.fi

Lausuntopyyntö 16.3.2016, VM026:00/2016

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (PAD)

Lakiehdotusten tausta

Hallituksen esitysluonnokset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (2014/92 EU), joka koskee maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuutta, maksutilien siirtämistä ja oikeutta käyttää perusmaksutiliä. Muutosten tavoitteena on myös lisätä kuluttajien liikkuvuutta maksupalveluntarjoajien välillä ja siten alan kilpailua.

Perusmaksutilidirektiivin edellyttämiä lakimuutoksia

Laki luottolaitostoiminnasta

Oikeus perusmaksupalveluihin

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että ETA-alueella laillisesti asuvilla kuluttajilla, myös heillä, joilla ei ole pysyvää osoitetta, turvapaikanhakijoilla sekä henkilöillä, joille ei ole myönnetty oleskelulupaa, mutta joiden poistamien maasta on estynyt erityisten syiden vuoksi, on oikeus avata ja käyttää perusmaksutiliä.

Oikeus perusmaksutiliin ja sen kautta tehtäviin rahansiirtoihin on tärkeää kaikille kuluttajille. Käteismaksujen käyttäminen on vähentynyt oleellisesti ja pääsääntöisesti maksut tapahtuvat rahalaitosten tilien kautta. On hyvä, että perusmaksutili taataan uudistuksella kaikille kuluttajille ja laillisesti maassa oleville henkilöille sekä maahanmuuttajille ja turvapaikanhakijoille. Silloin heidän saamansa etuudet ja maksut voidaan välittää rahalaitoksen tilin kautta.

Maksupalvelutilin tarjoajan tulee tunnistaa asiakkaansa. Tämän osalta ongelmallisia tilanteita syntyy niiden maassa olevien turvapaikanhakijoiden osalta, joilla ei ole tarvittavia matkustusasiakirjoja eikä heitä pystytä sen vuoksi tunnistamaan. Tämän ongelman ratkaisuksi on esitetty henkilölle

myönnettävää prepaid -korttia, jolla hän voisi nostaa rahaa ja jota voisi käyttää maksamiseen. Ratkaisu on toimiva ja turvaa mahdollisuuden varojen vastaanottamiseen ja maksujen suorittamiseen ilman maksupalvelutiä.

Perusmaksutilin tarjoaja

Direktiivissä annetaan mahdollisuus kansallisesti velvoittaa alueelle sijoitautuneet luottolaitokset tarjoamaan perusmaksutiliin liittyviä lisäpalveluja, joita pidetään yleisen käytännön mukaisesti kuluttajan kannalta olennaisina. Ehdotuksen mukaan luottolaitoksen, joka tarjoaa vahvaa sähköistä tunnistuspalvelua asiakkailleen, tulee tarjota palvelua kaikille. Ainoastaan objektiivisista syistä kuten esimerkiksi sen vuoksi, ettei asiakkaalla ole henkilötunnusta tai häntä ei ole merkitty väestötietojärjestelmään voi pankki kieltäytyä tarjoamasta vahvaa sähköistä tunnistuspalvelua.

Vahvan sähköisen tunnistuspalvelun käyttö on laajentunut useisiin erilaisiin kuluttajan kannalta tarpeellisiin palveluihin. Onkin hyvä, että perusmaksutilipalveluita tarjoava luottolaitos velvoitetaan tarjoamaan se kaikille edellytykset täyttävälle asiakkaille tilipalvelun osana.

Maksupalvelulaki

Vertailusivusto

Direktiivi edellyttää, että kansallisesti toteutetaan vertailusivusto, joka sisältää vertailutiedot palveluntuottajien edustavimpien maksupalveluiden hinnoista. Sivustolla tulee esittää myös vertailutietoja maksutilillä oleviin varoihin kohdistuvasta talletussuojasta. Vertailusivuston tulee olla riippumaton ja tarjota täsmällisiä, ajantasaisia ja riittävän kattavia tietoja maksupalveluista ja niiden hinnoista. Maksupalvelun tarjoajalle asetetaan velvollisuus ilmoittaa maksupalveluistaan, niiden hinnoista ja muutoksista verkkosivustolle. Velvollisuus huolehtia sivuston ylläpitämisestä asetetaan Finanssivalvonnalle.

Riippumaton verkkosivusto, jolta kuluttaja voi saada tietoa eri palveluntarjoajien palveluista, niiden hinnoista ja talletussuojasta on hyvä uudistus. Kuluttajan on aiempaa helpompi vertailla maksupalveluntarjoajia ja palvelun hintoja.

Tietoasiakirja ja sanasto

Palveluntarjoajalle säädetään uusi velvollisuus toimittaa kuluttajalle erillinen maksuja koskeva tietoasiakirja ja sanasto. Maksuja koskevassa tietoasiakirjassa tulee esittää sanastomuotoinen yhteinen käsitteistö ja kukin palvelua vastaavat maksut.

Maksuja koskeva tietoasiakirja ja etenkin yhtenäinen sanasto parantavat eri palveluntuottajien palveluja koskevien maksujen vertailua.

Tilin siirtymisessä palveluntarjoajia koskeva velvoitteet

Siirtävälle maksupalveluntarjoajalle annetaan velvollisuus lähettää saapuvat tilisiirrot ja suoraveloituseräykset edelleen vastaanottavan palveluntarjoajan ylläpitämälle tilille 13 kuukauden ajan kuluttajan valtuutuksessa määritellystä päivästä. Tämä siirtovelvoite vähentää osaltaan pankin vaihtamisesta mahdollisesti aiheutuvia maksujen viivästymisiä.

Tilinumeron siirrettävyys

Tilinumeron säilymisen ennallaan pankkia vaihdettaessa on nähty helpottavan palveluntarjoajien kilpailuttamista ja pankin vaihtamista. Tilin siirtäminen toiseen pankkiin on jatkuvasti nopeutunut eikä se ole enää hidas te pankin vaihtamiseen.

Tilinumeron siirrettävyyden toteuttamisesta syntyvistä kustannuksista ja saaduista hyödyistä esitetyt arviot ovat hyvin yleisluonteisia. Kustannukset kuitenkin ylittävät huomattavasti arvioidut hyödyt. Koska kustannukset tulisivat todennäköisesti kuluttajien ja muiden pankin asiakkaiden kuten yrittäjien maksettavaksi, palvelumaksujen ym. muodossa on hyvä, että asiaa tullaan vielä selvittämään ja arvioimaan sen hyötyjä ja haittoja.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Anja Tuomola
lainopillinen asiamies